

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 g/d. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. — Za oznanila
se plačuje od navadne
vrstice, če se natisne
enkrat, 8 kr., dvakrat
12 kr., trikrat 16 kr.,
in vsakokrat za kolek
30 kr.

0 zvrševanju postave zoper potepinstvo.

Od dué do dné množé se roparije, uboj-
stva in tatvine, pred kterimi na kmetih nihčér
več varen ni, so ministerstvo pravosodja do pre-
pričanja spravile, da se z „lumpi“ ne sme rav-
nati kakor z omikanimi ljudmi, ki se iz lepa še
poboljšati dajo, če še namreč — kaj vere imajo
in deset zapovedi božjih znajo in spoštujejo. Sploš-
na nevarnost na kmetih nagnila je minister-
stvo, da je višjim državnim pravdnikom zauka-
zalo, da naj pri vseh državnih pravdnikih in njih
namestnikih pri okrajnih sodnijah na to delajo,
da se odločno in previdno zvršujejo postave, ki
merijo na varnost življenja in imetka. V ta na-
men bi naj državni pravdniki v smislu postavnih
določeb gledali, ali sodnije s hododelniki
premekko ne ravnajo, in na podlagi teh
pozvedovanj neopravičeni mehkoti nasproti
stopili.

Posebno se jim naroča, na tanko zvrševati
postavo od dné 10. maja 1873 zoper lenuhe in
postopače. Ministerstvo poudarja, da se nevarno-
sti po lenjih in postopačih ne pride v okom s
tem, ako sodnije obsojajo postopače — dostokrat
še v prav mehke kazni zopora! Pomoček zoper
te nadloge so le posilnice (Zwangsarbeitsan-
stalten) in ostra policija. Naroča se torej držav-
nim pravdnikom in njih zastopnikom, da nekatere
dvomljive osebe pod policijsko nadzorstvo denejo,
druge pa, ki so zrele za vsako hudobijo, po raz-
sodbi okrajnih sodnij v posilnice pošljejo. —

Če bodo državni pravdniki marljivo in do-
ločno po teh zaukazih ravnali, imajo v kratkem
lahko cel zapisnik postopačev in nevarnih oseb,
ktere gre opazovati ali jih pa v posilnice poslati,
da se naučijo, kako da se kruh služi.

Lepo je od vlade, da vsaj spozna, da z „za-
porom“ nič ni, še manj pa z „neopravičeno meh-
koto“ proti lumpom, ampak da je treba lenobo in
mehkužnost z drugimi, bolj ostrimi kazni pokoriti,

da so pošteni in pridni ljudje, ki se noč in dan
trudijo, da le silne davke zmorejo, na življenju in
imetku varni.

Vprašanje seveda je, bode-li vlada s svojimi
najuovejšimi zaukazi kaj premogla? Upanja je
prav malo. In zakaj? Zato, ker je popačenost
tolika, da se s strahovanjem hudobnežev zlegu do
korenine ne pride več. Treba bi bilo pred vsem
ostrih postav zoper morilce duš, zoper židov-
sko in drugo berzversko potepinstvo, ki v novi-
nah in lažnjivih knižurah strup neverstva po
svetu trosi. V tem oziru bilo bi želeti, ko bi mi-
nister pravosodja državnim pravdnikom pokazal,
kaj da imajo opraviti. Ako se ljudje Boga več
ne bojijo in kosmato vest dobijo, ne pomaga nič,
če se posamēsni paglavci polovijo in v posilnice
potisnejo. Če jih tudi na stotine zapró in dežel-
lam stroške za nje pomnožijo, jih ostane na tisoče
prostih, ki so ljudem krvava šiba. Če se smejo
javne k. . . nice po mestih napravljati in nesram-
nice po vseh kotih potikati; če smejo krēme po
cele noči odprte biti; če se v mestih po nedeljah
in praznikih ravno tako dela kakor ob delavnikih
in ga ni, ki bi posvečevanje svečkov nadzoroval;
če smejo učitelji otroke v spolnovanji kršanskih
dolžnosti ovirati in pohujševati, mojstri pa svoje
rokodelske učence doma pridrževati, da leta dni
v cerkev k službi božji in k poduku ne pridejo; če
je zdaj vsakemu capinu dopuščeno, da v novinah
svoj žolč razliva ter kat. cerkev, njene služabnike
in naprave zasmehuje, — če je to vse in mnogo
drugih reči dan denešnji pripuščenih ter v vseh
zadevah javnega življenja liberalizem zvonec
nosi, se pač ni čuditi splošnji popačenosti,
ki se z mest med kmečko ljudstvo širi in tukaj
tim bolj drzno dela, ker je gospōska dalječ v
mestu, razbrzdanci se pa nikogar drugega ne bojé.
— Kedar je voda prekoračila vse nasipe in po-
brežja, se ne da več zajeziti, marveč podere vse
jezove in poplavi pokrajine. Taka je tudi v živ-
ljenju narodov in držav. Ako se z liberalnimi

postavami in napravami vera in strah božji podira, kršansko življenje pri mladeži zanemarja, se pač ni čuditi, da se povodnji enako strasti vzbudijo in krivica povsod obvlada. Kakoršna setev, takošna žetev; „kdor seje veter, žanje vihar“ — veli prerok, a liberalizem, ki podkopava vero, čvrsto podlago pravega mišljenja in dejanja, je veter, za katerim sledi vihar nevarnosti in silovitih prekucij, kakor nas zgodovina vseh časov uči.

Ministersko naredbo z veseljem pozdravljamo; zaželenega sadu pa poprej ne bo, dokler se država in njeni narodi h kršanstvu ne povrnejo.

Cerkvene zadeve.

Procesija na Telovo se je v Mariboru pri najlepšem vremenu, povoljni udeležbi vernikov vseh stanov in dostojnem obnašanju mnogobrojnega občinstva vršila. Le liberalna šola nove dobe je pačila lepo, kršanskemu duhu in srečo tako milo svečanost. Že dolgo pred Telovim, ko je šolskim vodjem od njih gosposke zaukaz došel, da mladež k procesiji peljajo, so liberalni napuhenci nosove nad tem vihali. Le ne svetu kazati, da se udeležujemo cerkvenih svečanosti! to je bavnjav, ki stiska brezverstva navdane, suhoparne srca. Da torej treba ni v procesiji z otroci po žrjavici hoditi, se je zasuknila stvar tako, da le tisti učenci in tiste učenke naj pridejo, čijih starši in oskrbniki to hočejo. Nasledek je bil, da je iz mestne dekliške šole komaj polovica deklet slovesnosti se udeležila; nadzorovale so jih le učiteljice, od učiteljev ni ne eden šel z otroci. Še lepše je napravil voditelj fantovske šole, g. Hoenig. Bojé se liberalne sodrge, češ, da je pri procesiji bil, natezal je g. kateketa, da naj s šolsko mladino k procesiji gre. G. kateket je pa v prvi vrsti stolni kaplan in korvikar, in mora v tej lastnosti pri cerkvenem opraviu pomagati. Kaj stori torej Hoenig? Namesto zbrane otroke iz šole k cerkvi peljati, jim reče: „Če pride kateket po vas, greste; če pa ne, vam ni treba iti!“ — Kateketa v šolo ni, ker ne more ob enem na dveh krajih biti, in „kunštni“ Hoenig otroke razpusti, češ, da kateketa ni!! Slovenci, ki imate v mariborski mestni šoli svoje otroke, zapomnite si to, da ne boste kateketa dolžili, če dobiste razbrzdancev domu! Največ je še fantov iz vadnice bilo in tudi dva učitelja z njimi. — Vidili so se tudi pripravniki. Nasproti je pa realka — doma ostala, ker ravnatelja Essel-na žalibog več ni! — Gimnazija dala je blizo polovico učencev, s katerimi je šel vsega spoštovanja vredni g. ravnatelj s tremi gg. profesorji.

Vprašamo: Kaj bode z mladine, ako se ji v mladih letih po učiteljih samih apatija in vnemarnost do najsvetejših stvari v srea cepi? Ali zamore mladež verovati v presveto skrivnost

Rešnjega Telesa, ako vidi, da se učitelji te skrivnosti sramujejo in skušajo na vsak način nje češčenje overati? Kaj bo s take mladeži, ki se je po mestih nalezla mrzenja do Božje službe in cerkvenih svečanost? Kaj druga bo z nje, kakor brezveren, popačen zarod, živa šiba človeški družbi. Paglavcev učitelji že zdaj v šoli brzdati ne morejo; pedagogi Hoenigove in Habianitscheve vrste so pa liberalizma tako pijani, da ne vidijo, kako da tudi sebi in drugim učiteljem grozno škodujejo, ako mladež v spolnovanji kršanskih dolžnosti overajo. Kako bi otroci učitelje spoštovali, ako vidijo, da učitelji Boga, sv. cerkve in svetih reči ne spoštujejo, mrzenje do vsega tega očitno kažejo? Srca šolskih otrok še v obče niso pokvarjena; v prenuogih tli iskrica pobožnosti in ljubezni do Boga. Če pa otroci vidijo in čujejo, da učiteljem za svete reči mar ni, da jih zaničujejo, ne morejo otroci učiteljev spoštovati, ampak jih začno — zaničevati. Take šole ne majo blagoslova z nebes!

Vedenje višjih pastirjev gledé „verskih“ postav. Trije preč. nadškofi in kardinali: Schwarzenberg, Rauscher in Tarnoczy odpisali so dne 26. marcija t. l. v imenu vseh avstrijskih škofov sv. Očetu na Njih okrožnico v zadevi „verskih“ postav ter ob enem priložili spomenico, katero so vladi izročili. V pismu med drugim pravijo: „Če se zgodi (in zgodilo se je!), da se postave o „vnanjih“ pravnih razmerah cerkve (proti drž. oblasti) potrdijo, se določbam na toliko udamo, na kolikor se strinjajo z določbami v konkordatu; nikoli se pa zgodilo ne bo, da bi se poveljem udali, ki niso cerkvi na blagor.“ — To je odločna beseda, pa težko izpeljiva po slovenskih pokrajinah, kder se vse in toraj tudi vrednost duhovnika meri po — nemčurski taksi.

V svojem odgovoru od dne 29. apr. t. l. hvallijo s. Oče to odločnost avstrijskih škofov in pristavljajo med drugim naslednje prav pomenljive besede: „Za Vas prosimo usmiljenega Boga, da Vam moč, milost in krepost podeli, da se pri svojih, Nam naznanjenih sklepkih, plašenja in nadlog ne bojite, ampak dostojno svoji častni cerkveni službi na dalje delate in v tem tako mršavem času sv. cerkev v svojih pokrajinah čvrsto branite.“ — Velika tolažba za katoličane, da imamo vsaj na stolu sv. Petra moža, ki nam brani svobodo!

Uradno ohlajenje. Minister Stremayr je neki poslal okrajnim glavarjem okrožnico, v kateri jim ostro ukazuje, da gledé novih „verskih“ postav ne smeje samovoljno odločevati, ampak da morajo njemu naznaniti vsak dogodek, pri katerem je treba vsled novih postav vtikati se v cerkvene zadeve. — Glej, komaj so postave potrjene, je že treba braniti, da se preveč samovoljno v cerkvene zadeve ne sega! Toraj mora vendar v postavah tčati povod, da se lahko v cerkv. zadeve